

*„Jaký vlastně měla význam snaha
o dokonalost formy, pokud si lidé
z těchto děl nevzali to
nejpodstatnější?“*

MILUJ BLIŽNÍHO SVÉHO

Magdalena Šlahařová

(úryvky z bakalářské práce)

vernisáž: 29.5.2024

Evangelický Kristův kostel

ČCE Ostrava

**ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV EVANGELICKÁ**
FARNÍ SBOR V OSTRAVĚ

@GRIMMA_RAGE

Všechny mé malby vycházejí z historických děl rozmanitých autorů z různých období – můžeme je označit jako díla s explicitně křesťanským narativem. (...) Znamé světce, mučedníky a biblické postavy vystřídali lidé, kterým křesťanská společnost v minulosti (bohužel se s tímto negativním jevem setkáváme i v současné době) uškodila – jedná se o gaye, lesby, transgender osoby apod. Těmito převzatými kompozicemi jsem chtěla – s určitou dávkou ironie – poukázat na to, že **se věřící zaměřovali po celá staletí více na formu než na samotnou podstatu víry. (...) Jaký vlastně měla význam snah a o dokonalost formy, pokud si lidé z těchto děl nevzali to nejpodstatnější?** K čemu je nadání ztvárnit tvář mučedníka tak, aby bylo jeho utrpení téměř hmatatelným, jestliže se poté sám křesťan staví do role utlačovatele či dokonce agresora?

• Vyhnání Adama a Steva z církve

Ústředním motivem obrazu se stala dvojice mužů, kteří svým figurativním uspořádáním mohou člověku, znalému dějin umění, připomenout známou Masacciovu fresku Vyhnání Adama a Evy z ráje. (...) Charakter popraskané země mi pomohl k symbolickému vyjádření morální zkaženosti příslušníků náboženské organizace, kteří zabouchli dveře před stejnopohlavním párem. Kostel se tak pod tíhou nehostinnosti propadá do země, kolem něj vznikají praskliny v zemi. Pro podtržení této myšlenky jsem využila plochy obrazu, již pokrývají nebesa, a která se od rozbouraného levého rohu postupně usměrňuje, přičemž slunce prostupující oblaky vyhnaný pár osvětluje; ponechává tak chrám v temnotě, rozpadu a v procesu nevyhnutelného zániku. Z věže kostela vyčnívá groteskně předimenzovaná ruka faráře, jehož osoba je naznačena tradičním kolárkem, obtočeným kolem zápěstí. (...) Divák má z obrazu získat pocit, že partnery, kteří odcházejí z církve, čeká jasnější budoucnost, neboť již nebudou obklopeni jejími členy, kteří by se na ně dívali skrze prsty a odsuzovali je. (...) Jméno Steve, pod kterým představuji Adamova druha, není vybráno náhodně. Vychází z často citovaného sloganu na podporu homofobie v konzervativní křesťanské církvi v USA. Celé znění pokřiku zní: „God made Adam and Eve, not Adam and Steve“.

• Trans Šebestián

Asi “nejdramatičtější” obraz vypráví příběh o trans muži, který je v pokročilém stádiu tranzice. (...) Voják, který byl pranýřován pro své křesťanské přesvědčení, je přímo dokonalým nástrojem pro nastavení zrcadla křesťanům, kteří dělají vše pro to, aby trans lidem bylo na tomto světě ještě hůře. Jestliže je pro mnohé věřící Šebestián světce pro svou neoblomnost a odvahu, mohli by tytéž kvality přiznat osobám, bojujícím za život, ve kterém budou moci cítit jejich opravdové “já”. (...) Tuto bolest znázorňuji v malbě formou křížů, které nahrazují šípy v obraze Nicolase Regniéra, podle něhož je postava muže komponována. Kolem mučedníka poletují otevřené Bible. Tyto jsou doplněny o zvětšující skla, která na jejich stránkách hledají zmínku o translidech.

• Král Šalamoun a absurdita situace

Kompozice, která se i v mém případě soustředí okolo postavy krále Šalamouna, je odvozena od malby s názvem Šalamounův soud významného francouzského umělce Nicolase Poussina. (...) V mém pojetí k soudu přišli dva muži. Jeden z nich svým vzezřením připomíná člena nespifikovaného náboženského uskupení (možná sekty). Ve své ruce drží bibli, a poněkud agresivně do ní ukazuje prstem. Druhý muž má představovat stereotypního homosexuála; je proto oděn v růžové košili, šátku, přes rameno má kabelku. (...) Náboženský fanatik poukazuje na to, že člověk, který před ním klečí, vede podle bible hříšný život a očekává, že bude za své hříchy odsouzen. Mladík, který je obviněn ze zvrácenosti a životního stylu, který je proti Bohu, klečí u nohou soudce a prosí o pomoc, jelikož je toho názoru, že nespáchal nic závažného, a věřící, který jej obviňuje, je tím, kdo by měl odejít s trestem za dehonestaci a nenávistné projevy vůči jeho osobě. Soudcův výraz v obličeji má divákovi napovědět, že je z celé situace unavený, a nevidí v ní smysl. Místo toho, aby se více věnoval výpovědím, hledí do dále s expresí, indikující naprostou rezignaci. Sáček s popcornem poukazuje na to, že proces už trvá delší dobu, sudí již ustoupil do pozadí, přičemž celou situaci pozoruje jako nějaký nudný film. Důvodem k tomuto postoji je jeho osobní zkušenost. Když se divák zaměří na jeho oblečení, spatří dva doplňky, které nám mohou nastínit, proč je soudce iritován děním v jeho blízkosti. Sám má na krku kříž, symbolizující jeho inklinaci ke křesťanství; na svém hábitu má současně připnutý duhový odznak LGBTQ+. Je tedy jasné, že v jeho očích je spor zcela nesmyslným, jelikož se v jeho životě tyto dva světy nevyklučují. On sám je toho příkladem. (...) Věřící queer jedinci nejsou zase takovou raritou, aby se při jejich dvojitým coming-outu vedly debaty, zda je opravdu možné, aby se tyto dvě množiny protnul.

• Nevěřící farář začíná věřit

Je těžké si nevšimnout paralely s Caravaggiovým obrazem Nevěřící Tomáš. Původní narrativ, kdy se Tomáš dotýká rány Ježíše Krista, aby se ujistil, že to, co vidí, je opravdu reálné, jsem přetvořila na výjev, kde se farář dotýká hrudi trans-muže s jizvami po top-surgery (anglický výraz pro operaci hrudníku). (...) Zde jsem se rozhodla pro optimističtější vizi budoucnosti, kdy církev vyvine nejvyšší stupeň snahy za účelem pochopení trans problematiky. (...) Pokud si tedy nevíme s věcmi, které se v této minimálně 1600 let staré knize nenacházejí, můžeme se alespoň soustředit na kázání o tom, jak důležitá je láska a empatie, a snažit se o jevech, které nás zneklidňují, něco nastudovat. (...) “Milovat bližního svého“ je přece mnohem jednodušší, když blíže porozumíme jeho strastem.

• Vysmívání čtenáře bible

Zejména zdejší mladší generace dnes vnímají křesťany jako větší podivíny, než lidi, kteří spadají pod LGBTQ+. (...) Obraz, který vychází z několika různých kompozic Vysmívání Krista, znázorňuje mladého čtenáře bible, který svým vzezřením přitahuje pozornost skupiny, jež v tomto případě mohla zrovna vyjít z nějaké queer akce. Mladý

muž, který svým vzezřením připomíná (stereotypní podobu) Ježíše, přijde některým z nich komický. Někteří se cítí být pobouřeni, jelikož je v nich již zakořeněn pocit, že je křesťan automaticky odmítá. V partě obkličující čtenáře se mísí různé pocity a reakce; nelze v nich však nalézt ani minimum snahy o pochopení, zájem o příběh člověka nebo chuť zahájit diskuzi. (...) Tento konkrétní obraz poukazuje na pokrytectví „duhových lidí“, kteří jsou nyní těmi, kteří odsuzují a zesměšňují. I z tohoto důvodu jsem se rozhodla pro jedinou barvu, která všechny spojuje. Duha má být symbolem rozmanitosti a vzájemného soužití, ale nemá žádný význam, když se pouze oblékneme do symbolů lásky a přijetí, a chováme se i nadále jako pokrytci s vlastní a jedinou pravdou.

• Zapření Petry

V tomto obraze zobrazuji mladou ženu, kterou její vlastní církev, tzn. lidé, ke kterým má důvěru, vystavila výslechu. Objevili totiž fotografii, na které se zmíněná Petra nachází v intimnějším spojení s dívkou. Polibek mezi členkou církve a její utajenou partnerkou je pro lokálního kněze tak pobuřující záležitostí, že ji začne řešit před ostatními členy sboru. (...) Petra se samozřejmě snaží z celé situace vyjít jako správná křesťanka, byť současně porušuje jednu ze základních křesťanských zásad. Z jejího gesta můžeme vyčíst, že nesouhlasí s usvědčením jejího „hříšného“ života, a popírá je. Scénář, který jsem si u komponování této scény představovala, Petru vykresluje jako někoho, kdo lživě popírá pravost snímku, který jí je prezentován. Ona je přece vzornou křesťanskou dívkou, která má v plánu po boku věřícího manžela zplodit děti. (...) Tento obraz je zároveň specifický svou kompozicí, která je jako jediná originální; nekopíruje žádnou z historických maleb.

Magdalena Šlahařová, * 2001, Ostrava, ČR

Studentka 3. ročníku oboru Intermediální umění (ateliér Video, multimédia, performance) pod vedením doc. Jiřího Surůvky na Ostravské univerzitě, Fakultě umění. Vystudovala Střední uměleckou školu v Ostravě. V 2017 autorka plakátu k divadelnímu představení "ZOB, ZOB, ZOBAN !!!" (aut. Edvard Schiffrer) Dětského operního studia NDM. Vytvářela materiály pro pacienty logopedické ambulance v Ostravě-Porubě na základě spolupráce s PhDr. Alenou Ptáčkovou. V roce 2019 vytvořila booklet a design potisku CD pro a cappella Vokalamita. V 2020 byla jedna její kresba otištěna ve Zpravodaji Českobratrské církve evangelické v Ostravě (č. 4/2020). V témže roce vyšel její obraz "Pandemie podle Muncha" v českém výtvarném časopise Protimluv (č. 2/2020). V 2021-2022 spolupracovala s českou neziskovou organizací Respektuju, kde vytvářela ilustrace pro jejich příspěvky na sociálních sítích. V 2022 začala pracovat v ArtMomentu jako lektorka malování na zážitkových večerech malby. V 2022-2024 v Evangelickém Kristově kostele vystavovala obrazy "Modly současnosti". Ve volném čase se věnuje malbě, digitálnímu umění, filmu a střihu videí.

